

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ РОБІТ

1.1. Грунтово-кліматичні умови району дослідження

1.2. Програма та методика експериментальних робіт

РОЗДІЛ 2. ПОХОДЖЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ВИДУ АМБРОЗІЯ ПОЛИНОЛИСТА

2.1. Амброзія полинолиста та шляхи експансії

2.2. Сучасний стан поширення амброзії в Україні

2.3. Ареал розповсюдження амброзії в с. Веприк Гадяцького району

РОЗДІЛ 3. БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИДУ *AMBROZIA ARTEMISIFOLIA L.*

3.1. Морфологічна будова

3.2. Вплив факторів на особливості росту та розвитку

РОЗДІЛ 4. ШКОДОЧИННІСТЬ КАРАНТИННОГО ВИДУ АМБРОЗІЯ ПОЛИНОЛИСТА

4.1. Амброзія – як карантинний об'єкт

4.2. Шкода в агроценозах

4.3. Шкода для людини

РОЗДІЛ 5. АЛЕЛОПАТИЧНА ДІЯ ВИДІЛЕНЬ АМБРОЗІЇ ПОЛИНОЛИСТОЇ

5.1. Алелопатія – як резерв біологічної боротьби з бур'янами

5.2. Дослідження особливостей виділення вегетативних частин та насіння амброзії полинолистої та їх вплив на розвиток пшениці

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

РОЗДІЛ 2

ПОХОДЖЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ВИДУ АМБРОЗІЯ ПОЛИНОЛИСТА

2.1. Амброзія полинолиста та шляхи експансії

Розселення рослин за межі їх природних ареалів - одна з найбільш актуальних проблем сучасної екології. В багатьох випадках це корисні види: поза своїм ареалом вирощуються культурні рослини, широке поширення отримала інтродукція агентів біометоду. Багато з переселенців не здійснюють суттєвого впливу на господарську діяльність людини, співіснують з автохтонними видами або займають їх місце в харчових ланках без особливоих наслідків для екосистеми вцілому [41].

Однак деякі із занесених видів стають злісними бур'янами, шкідниками сільського і лісового господарства, здійснюють шкідливий на організм людини і т.п. Яскравим прикладом такого роду є амброзія, занесена в Україну на почтку минулого століття і ставша самим шкідливим і інвазійним бур'яном [30].

БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИДУ АМБРОЗІЯ ПОЛИНОЛИСТА

Написав Тамила

Субота, 20 листопада 2010, 16:33 - Останнє оновлення П'ятниця, 10 грудня 2010, 23:08

Амброзія, як чужинка, не має природних ворогів (тварини амброзію не їдять) і відзначається великою біологічною активністю. Вона здатна заглушити та витіснити не тільки культури, а й дикорослі рослини, захоплюючи таким чином нові земельні ділянки і площі. Спостерігаючи за амброзією можна сказати, що вона справжній „зелений агресор”. Успішно витісняє гравілат, вероніку, злаки, подорожник, ромашку, череду та рослини, які прикрашають ландшафт [29].

Рід *Ambrosia* походить з районів південного заходу Північної Америки. На сьогодні в літературі описано понад 40 видів цієї рослини. У наш час значно інтенсивніше інших видів, що прийшли з американського континенту, розселяється амброзія полинолистої. Вона пристосувалася до змінених людиною територій, тому в достатку росте у всіх культурфітоценозах: в населених пунктах, біля доріг, на полях.

У США амброзія полинолистої вперше була ідентифікована в 1838 році в штаті Мічиган. У Канаді перші популяції цього виду з'явилися в 1860 році. Тому що ця рослина є типовим антропохором, розорювання земель і збільшення посівних площ тільки сприяло її поширенню [24]. Сьогодні вона широко поширена в США, особливо у східних та центральних штатах і в Канаді, причому найбільш щедра в південно-східних провінціях - Онтаріо та Квебеку. Зустрічається також в Мексиці, Перу, Аргентині, Болівії, Парагваї, на островах Куба, Гваделупа та Мартініка. Занесена у всі частини світу [15]. З Американського континенту амброзія була завезена до Європи (Німеччини) в 1873 році з насінням конюшини та жита. Сьогодні у Європі амброзія відома у Франції, Швеції, Швейцарії, Бельгії, Німеччині, Румунії, Польщі, Угорщині, країнах бувшого Радянського Союзу [29].

На Україні вперше з'явилася на ст. Кудашевка Дніпропетровської області в 1914-1918 рр., де її вирощував як лікарську рослину агроном Кріккер [9]. До перших мікроевгніщ дослідники відносять „Дніпропетровське”, „Харківське”, „Київське”, „Маріупольське” та „Сіверський Донець” (Луганська обл.) – формувались в результаті антропохорної міграції виду (занос з зерном, введення в культуру – існують відомості щодо вирощування на той час амброзії в якості лікарської сировини) [29]. Вже 30-40-х роках поряд з існуючими вогнищами, або відносно близько від них були відмічені нові локалітети (околиці міст Києва, Харкова, Запоріжжя, П'ятихаток), що засвідчило поступове збільшення ареалу виду переважно вздовж транспортних магістралей, річок. Так, І.В. Артемчук і Р.А. Березовська (1939) повідомили про знаходження амброзії полинолистої в Запорізькій області в басейні р. Верди [22].

На початку 50-х років, у повоєнний час, ареал амброзії полинолистої розширюється, причому спостерігається експансія виду як у північному, так і західному напрямках з одночасним ущільненням в уже зайнятих південно-західних регіонах. Р.А. Березовська приводить дані про її поширеність для Буковини (1957).

Це призвело спочатку до утворення двох нових мікроевгніщ „Закарпатське” та „Чернівецьке”, а пізніше і до їх злиття у єдине макроевгніще „Південно-східне” (суцільна зона) [34].

...